

EDINOST

Uredništvo in upravljalstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošilja izključno uredništva, oglaševalcem in donarjem pa upravljalstvu. Rokopisi se ne vračajo. Neželeni prispevki se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk: Tiskarna "Edinost". Poduredništvo v Gorici: ulica Olovet Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perle.

Nadaljnje pretresljive podrobnosti o pustošenju vode v Gorah in na Vipavskem

Večmilijska škoda v Idriji in dolini Idrije — Človeške žrtve — Videmski prefekt, zajet od neurja, priča katastrofalne nesreče — Prizori pustošenja, panike in obupa v gorški okolici — Nujna pomoč prebivalstvu

IDRIJA

Voda poškodovala ali odnesla vse mostove — Človeške žrtve

28. sept.

Po lepem gorkem vremenu, ki je trajalo več tednov, se je v nedeljo 26. t. m. nenadoma poodrlo in okrog poldneva je pričel padati dež, ki se je pozneje izpremenil v pravi naliv. V ponedeljek je bil napovedan obisk videmskega prefekta; mesto se je odelo v zvestave in ob 9. uri dopoldne se je pričelo, kljub močnemu dežju, zbirati občinstvo pred mestno hišo k sprejemu g. prefekta. V občinskem uradu pa so čakali prihoda visokega vladnega predstavnika zastopniki uradov in raznih korporacij. Gospoda prefekta ni bilo, pač pa so prihajale vznemirljive vesti o velikih usadih na cesti Idrija-Sv. Lucija ter o nevarnem naraščanju vode v Spodnji Idriji. Okrog 11. ure pa je prišla silno naraščati Nikova, ki je kmalu prestopila bregove in se razlila skoro po celotnem mestu ter pričela grozno pustošenje. Od svojega izvira do mesta je porušila vse mostove, nad 10 po številu, zajela strugo in mostove po mestu, ki so se tudi kmalu pričeli podirati. Ker je bil ob teku Nikove posekan velik del eraričnega gozda, je voda prišla s seboj tudi na sto in sto hlodov, drv, vejčja, izruvana cela drevesa itd. Vse to se je zgodilo v največji naglici; voda je vdrila v trgovine, gostilne in stanovanja, ter uničila neizmerno različnega blaga in opreme; v pritičljavi stanovanja je nosila težke hlode in drva, blato in kamenje. Od 11 mostov čez Nikovo v sredini mesta je le most pred hotelom Didči ostal nepoškodovan, sedem mostov je zelo poškodovanih, tri pa je voda popolnoma odnesla; med temi tudi močan železni most pri kapeli sv. Janeza Nep. Zidani most pri Antonijevi čakalnici je precej porušen in zanesen od hlodov in drv, da ga več dni ne bo mogoče rešiti in pripraviti odtok vodi, ki je radi neprestanega dežja še vedno zelo velika. Voda je odnašala tudi drva in drvarnice, hleve, prašice in različno perutnino. Pogled na uničevalno delo narave je bil grozen, več žensk se je onesvestilo. Med tem pa so se na zemljiščih delali grozni usadi, lepe zelene Kobalove planine kažejo rebra, da je žalostno pogledati. Še huje je na Marofu in v Spodnji Idriji, kjer je odnašalo celo hiše in odneslo 80 m² pokopališča. Kanomljica je odnesla vse mostove in tudi »Grablje« gozdnega erarija. Idrija pa je odnesla most na sredi vasi, tako da je promet proti Sv. Luciji popolnoma nemogoč in to za daljšo dobo. Posebno nevarno lahko postane to, če bi zapadel sneg, kar v tem letnem času ni izključeno. Potem bi bil nemogoč tudi promet čez Vipavo in mi bi bili odrezani od sveta. Nujno potrebna je izdatna denarna podpora in vzajemno delovanje vseh činiteljev, da se grozni udarec čim prej in čim bolj omili. Škode danes še ni mogoče preceniti; vsekakor znaša več milijonov. Udarec je tem huji, ker nas je že lansko leto 18. junija obiskala podobna nesreča, dasi neprimeroma manjša. Povodenj je zahtevala tudi človeške žrtve. Na malem Marofu je odnesla izpred hiše rudarja Lapanje dve dekleti in sicer 24-letno Apolonijo in 31-letno Marijo Velikanjo, hčeri upokojenega rudarja, stanujoči v isti hiši. Narasla voda, ki je tekla na nasprotni strani hiše, se je zajela in voda je udrla po obeh straneh hiše ter odnesla s seboj nesrečni dekleti, ki sta pred hišo opazovali neurje. Odneslo je tudi del hiše in jo poleg tega okrog in okrog zasulo z gruščem in kamenjem. Električna centrala rud. erarija v Spodnji Idriji je zasuta do prvega nadstropja in zelo poškodovana, enako hiša Carl Franca. Gostilničarju Božiček Francetu je odneslo stekleno verando, Strel Mariji klavnico in mesnico. Hiša Skvarča Ivane je popolnoma porušena. Svetličič Leopoldu je odneslo električni motor in usnjarno. Neurje je divjalo tudi nad Tribušami, kjer je baje odneslo 5 hiš. Zasulo je tudi žago na Mlaki in enega otroka, ki se je ob tem času nahajal v prostoru poslopja. Cesta od Idrije do Zelinja je skoro popolnoma poškodovana od usadov in bo trajalo najmanj mesec dni, predno bo cesta vsaj za pešce porabna. Mnogi ljudje je prišla gledat v Zelinj, kaj vse je Idrija odnašala s seboj. Brzjavne in telefonske zveze so pretrgane; ostaja nam še edino zveza čez Vipavo, dasi tudi od tam prihajajo poročila o velikih povodnjih, posebno v Ajdovščini. Sprizko nevarnosti, da bi udrla voda v rudnik, je bilo v ponedeljek iz popoldanskega dela puščeno vse delavstvo, vendar pa se to ni zgodilo, ker je popoldne prišla voda vsaj nekoliko upadati. V Idriji je odneslo del hiše upokojenega rud. poduradnika Josipa Burnika; vse ostale hiše, ležeče ob Nikovi, pa so več ali

manj poškodovane. Vrtovi ob Nikovi so pa odneseni ali zasuti. Največ škodo trpijo sledeče trgovine ali gostilne: A. Lipušček, A. Šinkovec, Občno kons. društvo, M. Tratnik, M. Kogej, J. Kos, K. Treven, F. Primožič, M. Šepetavec, J. Šraj, J. Grilc, I. Gantar, I. Pivk in še mnogi drugi. Trgovcu z lesom I. Likarju je odneslo veliko lesa. Hudo so zadeti ubogi rudarji, ki jim je odneslo vsa drva, katera so si bili z velikim trudom jedva pripravili za zimo. Strahovito so razrušene poti in ceste po celotnem mestu, najbolj seveda ob Nikovi. Vojašnica v sredini mesta, bivši rudarski magazin sta še sedaj obdana krog in krog od vode.

Mnogo let bo preteklo, predno bodo zacelejene vse rane, ki nam jih je zadala zadnja povodenj, ki je bila od vseh, ki so nas do sedaj zadele, gotovo najhujša.

G. podprefekt se je podal takoj na vse kraje nesreče, v kolikor je bilo do sedaj mogoče, ter poskrbel nesrečnim ljudem, kjer je mogel, prvo pomoč in upamo, da bo tudi v nadalje zastavil vse sile, da se nam ta katastrofa kolikor možno ublaži.

Pri rešitnem delu so vneto pomagali vojaštvo, kr. karabinerji, finančna straža in domači gasilci. Mnogo ljudi so po lestvah rešili iz ogroženih hiš, ter tako preprečili, da niso bile človeške žrtve še večje.

G. videmski prefekt je napovedanega dne prisel s svojim avtomobilom do Maruškovca, moral tam prenočiti, ker ni mogel radi vode, ki se je nahajala na cesti, ter usadov ne v Idriji in ne se vrniti, dokler se ni drugi dan voda toliko odtekla, da se je mogel vrniti peš na Zelinj ter se odpeljati z avtom iz Cerkna nazaj v Videm. Njegov avto pa je ostal na mestu pri Maruškovcu.

IDRIJA

V sredo, 29. sept.

Nocoj zvečer je Idrija znova ugrabila človeško žrtve. Kmet Česnik je hotel preiti Kanomljico pri njenem izlivu v Idrijo po brvi, ki je bila vsa trhla. Sredi brvi pa ga deroča voda spodnese in kakih 100 m niže je bilo še slišati krike potapljalčevega se moza.

Govorijo po mestu, da je proti Cerknemu še več človeških žrtve. Sliši se, da se je utopil neki mož in več otrok. Gotovosti ne vem. Dež pada še vedno. Ljudje raznašajo iz podrtih hiš opravo. Vse je uničeno in umazano.

Samo trgovina Konsumnega društva trpi 150.000 lir škodo v svoji centralni prodaji. Filijalke trpe morda istotoliko. Plazovi se še vedno usipajo. Voda je padla.

Idrija je vsa v delu. Vojaštvo je stalno na poslu, istotako drž. gozdni službenici, ki ščitijo tudi strugo Nikove.

Trgovka Minka Tratnik je bila v svoji trgovini. Voda je tako naglo naraščala, da se omenjena ni mogla rešiti iz prostorov. Imela je pod pazduho torbico s 4000 lirami, ki jih je ravno hotela nesti nekemu drugemu trgovcu. Toda komaj si je rešila golo življenje. Vsa trgovina je zasuta in med peskom je ostalo tudi onih 4000 lir.

V mestu je popolnoma podrtih troje mostov. Vsi drugi so več ali manj nevarni. Popolnoma je odneslo veliki železni most in ga popolnoma raztrgalo.

Mnogo več je trpela Sp. Idrija. Ljudje so nosili pohištvo v cerkev na griču. Električna, 3 nadstropna, je do vrha zasuta z vsem mogočim. Voda je znosila na kup velikanske smreke in hraste s koreninami in vejami vred.

Govori se po mestu, da je še groznejše razsajala vodna vihra v Zireh in po poljskih dolini na splošno. Širijo se mnoge vesti, katerih potrditev čakamo.

Podrobnejše bomo še poročali. Uničena je vsa dolina do Sv. Lucije. — Nikakega prometa.

ZELIN

28. septembra.

Lije v neprestanih curkih iz ponedeljčevega neba, tako da ne vidiš bližnjih otaležkih bregov in napol zaraščanih strmin na onostranskem bregu Idrije, kjer so tu pa tam posejane redke hiše Masore. Tik pod cesto buči, divja, hrešči v nepopisnem kaosu voda Idrije. Drči avtomobil po cesti, mudi se mu v Idrijo, kjer bi rad videmski prefekt kljub strašnemu vremenu napravil obisk, sprejel odposlanca vasi, uradov, trgovcev in rudnika. Za njim na Zelinju se pridruži še drug avto, v katerem gredo k istemu sprejemu župani cerkljanskega okraja. V Maruškovcu pa zaostane avto odstopajočih županov, usad s hriba mu je zaprl pot. Prefektov avto pa drči še naprej 2 km višje do Maruškovca, tu pa tudi njemu drugi usad zapre pot. Vedno huje divja voda razbesnela Idrijo tik pod cesto, v daljavi se sliši hrumenje novih usadov, dež bije z vztrajnostjo in zagrizenostjo ob

šipi. Nemogoče je potovati še dalje. Treba se je vrniti. Prihite iz neke bližine oglarji, s trudom se jim posreči prekopati cesto, preriniti in privleči avto in njegovo vsebino do bližnjega Maruškovca. Dalje je pa nemogoče, namesto ceste zija v prepogostih mestih le riža, brezno, razdejanje, blato, drevje in skalovje navaljeno na cesto.

Prične se večurno čakanje v samotni furmanski gostilni, pohajanje nestrpnih korakov, pogledovanje skozi orošene šipe. Pomoči ni od nikjer, gostilna nudi edino toplo hrano: tri edina jajca pri hiši. Župani jedo domač pršut, se odpravljajo na pot, dovolj jim je čakanja. Vzpenjajo se visoko v breg, rinejo skozi veje, po opolzljih senožehtih pa jim usad zapira pot. Gredo ob njem prav do vode v dolino, dež jim bije v obraz, pa zopet gori, na vrhu doli, gazijo do kolen blato, vidijo upropaščene svoje krajev ter dospejo po večurnih naporih kot zamazane in izmučene postave na bližnji Zelinj. Takoj se pokliče gasilno društvo iz Cerknega, da pride reševati prefektov avtomobil.

Urno se lotijo rešne reševalne naloge. Polagajo deske, smrečje, nudijo oporo na levi in desni strani ter spravljajo prefekta počasi iz usada do usada, iz brega na breg. V nerodnih mestih ga krepek gasilec prenese preko skalovja in blata. Pljuska blato na vse strani in nima prav nič ozira do slavnostne obleke, pripravljen je za svečani sprejem. Kakor Bog hoče, se dosepe po dolgem oklevanju, obotavljanju, strahu pred strašnim divljanjem narave na Zelinj. Prijazno Cerkno prenoči prefekta, odkoder se drugi dan odpelje na svoje mesto v Videm poročat poročilo očitvidca o strašni nesreči, ki je zadela idrijski okraj ter celo idrijsko dolino.

GORNJA TREBUŠA

200 tisoč lir škodo

28. septembra.

V ponedeljkovem neurju je silno narasla tudi naša Trebuša. Kar 3 metre jo je bilo več. Pa tudi vse stranske grape in riže so buhale vanjo silne množine vode. Kot divja zver se je valil naš potok po dolini. V tem svojem valjenju je pograbil s seboj jez in bajer G. Podgornika Alojza in samo njemu je napravil okoli 25.000 lir škodo. Usad iz hriba pa mu je pridrvel naravnost nad žago ter mu jo zasul. Voda mu teče sedaj ravno skozi žago, kjer so se pokladali hodi. Čudno se je igrala razbesnjena voda z žago nedavno umrlega G. Hvale. Okoli in okoli nje so se vrtili meter visoki valovi in vrtinice ter se zibal sedaj na eno sedaj na drugo stran. Vsa je razbita in potolčena. Pot do nje je izginila, okoli in okoli je izkopana struga, žaga pa tiči kot na otoku. Ona znana, komaj dobro pred vojno napravljena cesta, ima v razdalji par kilometrov kakih 70 usadov. Sedaj smo tako zopet zaprti od sveta kot poprej pred vojno. Izključeno je, da bi jo naša občina mogla sama popraviti. Edino z vladno podporo bomo zopet zvezani s svetom! Po raznih rebrih kažejo senožehti črne proge usadov. V dolini so pa ob vodi travniki in polja zasuta s silnimi množinami gramoza. Zemlja je odnesena. Prva mila centev splošne škode v naši občini prekaša 200 tisoč lir!

Voda je drla med posameznimi hišami 1 m visoko ter vlomila v nizke hleve. Utonili so 1 krava, 1 junica, 3 prašiči. Drugo živino se je kmetom posrečilo le s težavo rešiti.

CERKLJANSKO

Velike poplave

26. in 27. t. m. je neprenehoma lilo kakor iz škafa. Reka Idrija je zelo narasla. Vsi studenci so se izpremenili v hudournike. Cesta Zelinj-Maruškovca je na več kot petnajstih mestih pretrgana. Most pri Erzenovi žagi, po domače pri Urbanu, v Pirkovi luknji je voda odtrgala in zasula z gruščem do strehe omenjenega žago. Edvardu Obidu na Mlakah je plaz zemlje zasul in deloma odnesel hlev, v katerem je bilo dvanajst glav živine in štiri prašiči. Vso živino so rešili razen enega vola, ki ga je plaz odnesel s sabo. Materijalna škoda je velika. Človeških žrtve ni bilo. Telefonske žice so potrpane. Idrija je popolnoma odrezana od sveta. Most v Spodnji Idriji je odnesla voda. Veliko število usadov. Na kraj nesreče v »Pirkovi luknji« so prihiti gasilci prostovoljnega društva v Cerknem, napeli čez hudournik vrvi na daljavo 30 metrov in po tej vrvi so spuščali čez vodo ljudi. G. prefekta Spadavecchio je nezgoda pridržala v gostilni pri Maruškovcu; ni mogel ne naprej, ne nazaj. Iz neprijetnega položaja so ga rešili cerkljanski gasilci, tvegajoč lastno življenje. Podrobnosti bodo sledile, ko se nekoliko prvotno razburjenje poleže in ko se bo napravljena škoda dala pregledati.

ŠEPOVAN

Nad 100 tisoč lir škodo

28. septembra.

Silno, naravnost dušeče je padel dež posebno v ponedeljkovih jutranjih urah. Naš potok se je razlil in razširil v divjo reko. Z desne in leve so pa nenadni, improvizirani hudourniki valili grušč na njive in kopali po njih globoke jareke. Spodnji prostori vseh hiš so bili nenadoma pod vodo in začela se je huda borba z vodnim elementom. Andreju Šošnja sta utonili dve kravi ter mu je bila odnesena perutnina; vso perutnino je odneslo tudi Francu Mlekužu. Največ škodo je imel na polju pa Podlazar, kateremu je voda izkopala po polju 2 m visok in širok jarek ter mu zasula polje z gramozom. Leopoldu Kofolu je raztrgala njive ter mu jih debelo posula z gramozom. K sreči da ima naš potok značaj kraške vode in tako niso mogli odplavljeni tramovi z žage odpluti kam daleč, ampak so ostali le za vasjo v kotanjli. Cesta je seveda postala na daljavo 3 km skoro neprevozna, več kot 40.000 lir bo treba samo za popravilo ceste. Občine prav gotovo ne bo zmogla sama tolikega bremena. Vse pričakuje, da bi edino vlada, rešila s podporo okraj iz strašne finančne zagače, kateri gre ta nasproti.

GORAR

Nimamo pri nas nobenega večjega potoka, zato pa tudi nobenega posebnega odtoka za vodo. Zato je v silnem ponedeljkovem neurju bilo naenkrat vse naše polje eno samo jezero. K sreči da se je pojavil pri nas kmalu isti pojav kot pri cirknškem jezeru: vode so odtekale, ostalo pa je blato, grušč in silna škoda na pridelkih, občinskih poteh in cestah.

V GORENJI SOŠKI DOLINI

Iz gorenje soške doline nam poročajo, da tam gori v ponedeljek sploh ni bilo še nikake poplave. Tako so n. pr. Volarci v ponedeljek še lahko prebrdili Sočo, znamenje, da ta ni še prav nič narasla. Šele v torek je Soča nekoliko narasla, pa ne bogvejak. Le radi silnih vodnih mas reke Idrije se je voda v soteski pod gostilno Mikuž pri Sv. Luciji zajela. Soča je narasla in poplavlila nekoliko bližnje travnike pod Modrejcami. Iz Bovškega tudi ne poročajo, da bi tamkaj deževje teh zadnjih dveh dni napravilo kako večjo škodo. Ravnotako tudi na Kobariškem ni bilo posebnih nesreč. Ožje Tolminsko tudi ni utrpelo nikakih posebnih vremenskih nezdov v teh zadnjih dnevih.

BILJE NA BARJU

Bilje, torek 28. sept. 1926.

V torek zjutraj plane vest po Gorici, Bilje preplavljajo vode, hiše so blokirane, voda narašča od minute do minute! Treba je nujne pomoči, življenja so v nevarnosti. Oddrda hitro vedno pripravljeni avto Zelenega križa, gorški gasilci iščejo pontonov, čolnov po mestu. Tvrda Brunner v Podgori jim ga posodi. Moštvo zrakoplovnega oddelka na Rojčah tudi vleče svoj ponton proti bližnji poplavljeni ravni. Mlado moštvo brede do prsi v vodi. Med raztresenimi biljanskimi hišami pljuskajo motni valovi, v prostorni cerkvi je do en meter vode, po trgu, v nižjih predehah nevarne globočine. Vsa ravan do Krasa je eno samo sivo jezero, po katerem se pode bruna, tramovje, koli, trte, kadi in bednji z nabranim grozdem, vrvež najrazličnejših predmetov butajo valovi za hipec nad vodo pa jih zopet potapljaajo. Čuje se hreščenje tramov od zidove hiše. Pontoni plovejo med hišami in nalagajo otroke, žene, moške, branijo zapustiti hišo, ker se boje, da bi ne bile okradene. Ne pomagane ne prigovarjanje in ne nasvetovanje. Vztrajajo. V viših njivah se vidijo vršički koruze, po močnejših tokih vode pa plove nepopisna brozga višje gori v drugih vaseh odtrganih pridelkov.

Pod Bukovico skušajo gasilci prodreti s pontoni do Renč. Vprežejo konje, pa jim silen tok kmalu odpelje ponton, vpirajo in podpirajo gasilci s koli majajoci se ponton, pa vodna sila je še hujska. Skozi meglice, curke dežja se vidijo že griči iz vode. Opušiti se mora vsak polžus doseči Renče. Popoldne poneha voda naraščati; nebo zadobiva svetlejšo barvo; pritiska hud mrzel veter, da se delajo mrščalice na premočeni koži. Iz grušč ljudi ob robu vode prihajajo vzkliki, pritožbe, tu pa tam jok otrok. Bliza se večer; počasno odstopa voda in pušča mehko blato za seboj. V polmrazu se dvigajo iz valov vodnih struj konci debel, šumi in ropoče z šumom lomljenja, valjenja, drgnjenja kamnov silna vodna kaka dalje proti Mirnu. Električne kabine leže pod vodo in zato temna, sumna, mrzla, mokra noč, polna pretrpe groze, bolečine, uničenja in obupa lega nad nesrečnim biljanskim barjem.

DORNBERG

Nad pol milijona škodo.

Sreda, 29. septembra 1926.

Široka dolina okoli naše vasi je bila eno samo veliko jezero, po sredi katerega so motni valovi gonili tramove, bednje, kadi, trte, ruše in najrazličnejše stvari. Po naših bregovih je pa drla voda, odnašala zemljo. Usadi so še dovršili pokončevalno delo vode. Cesta med Dornbergom in Rihemberkom se je na pre mnogih mestih do polo-

vise sesula v Vipavo, ostala polovica pa je zasuta po usadih, prihrumelih z gornje strani na cesto. Občina je takoj poslala svoje delavce, da so pričeli z delom za vsaj najosnovnejšo možnost prehoda. Imamo v naši občini vse polno brvi in prehodov, pa vendar nam jih je voda po vrsti polomila, odnesla ali pa pokvarila tako, da smo skoro izolirani od sveta. Izginila je brv pri železniškem mostu, katero smo ravno prejšnje dni popravili; mostu v Saksidu tudi ni več, železo in les sta se morala udati silnemu pritisku, most pod dornberško postajo je tudi sledil usodi ostalih dveh. Edino oni med Prvačino in Dornbergom na deželni cesti se ima zahvaliti odbijanju občinskih delavcev, da ga ni tramovje, butajoče v njegove stebre, premagalo in neslo za tolikimi drugimi tovariši. Most v Zaloščah je pa čisto omanj in ga bo treba hitro popraviti ter tako omogočiti reden promet preko njega. Cesta v Potok je čisto zasuta, vse ostale številne občinske poti in ceste so pa le še nekaj spomin.

Težek in bolesten je pogled na okoli ležečo polja; deroča voda je izkopala koruzo, repo, vrzote in pustila le črno, zijajočo zemljo. Kar je ostalo pridelkov na njivi, so pa vsi poteptani in zasuti v blato. Imela je napočiti ravno trgatve in so zato vsi sušili svojo vinski posodo. Ni je več; močno neurje jo je odplavilo.

Vodovod med Prvačino in Dornbergom je tudi pretrgan. Pelirou Filipu je odvezl usad kar vinograd; Hareju Ivanu del ter Vodopivcu Jožetu ravnotako del vinograda. Izmed hiš je pretrpela največ hiša mlinarja Rojca, kateremu je narasla voda poplavlila vse spodnje prostore ter mu odnesla vrata in vse, kar je imel odspodaj. Celotna škoda prekaša pol milijona lir. Ako nam vlada ne priskoči na pomoč, lahko zapremo vse poti ter postanemo gorška vas, kjer je mogoče vse nositi le na hrbtu.

ŠEMPETER

Ze v slučajih prav navadnega, pohlavnega deževja so se spreminjali naši jarki in ceste v eno samo mlako. Kaj pa je bilo pri zadnjem neurju, si pa po naših pogostih tožbah lahko mislite. Po njih je drl moten, siv potok ter udiral v hiše. Ljudje so morali na vsi silo reševati iz spodnjih prostorov živino in opremo. Škoda na cestah, poteh, kolovozih in polju je silno občutna.

VRTOJBA

Poškodovana cesta za 30 tisoč lir.

Trtojba je vdrila že v Šempetru iz svoje ozke struge in drla potem po glavni cesti skozi celo vas. Tok vode je bil do 30 cm visok. Poškodovan je močno cestni tlak. Voda je odnesla mnogo gruča, ki je bil navržen za postpanje ceste. Zasula je občestne jake. Vse to na dolgosti 3 km. Škoda bo znašala na cesti okrog 30.000 lir. — Voda je vdrila tudi v nekatere kleti, kjer pa ni napravila posebne nesreče. Zadel pa bi prav kmalu huda nezgoda ugledno Locatellijevo družino. Štiriletni sinček Volko je na vrtu opazoval divjanje razjarjene Vrtojbe, izpodrsnilo se mu je in že je plaval po umazani vodi. Pogumnemu skoku Viljama Babiča, ki je tvegalo lastno življenje, se je posrečilo, da je otroka rešil živlega iz valovja. — Na polju in v vinogradih je škoda primeroma majhna.

RENČE

28. septembra.

Ze v nedeljo se je pripravljalo. Deževalo je predpoldne, okrog tretje ure je ponehalo, do večera je bilo nestanovitno, potem je pa začelo. Vihar, bliski, treski vsi noč. Vmes je padala tudi toča. Zjutraj smo videli, kako je narasla Vipava. Pa tudi hudourniki in grape, ki so navadno popolnoma suhe, so grozno narasli. Renč, Lukejški potok in druge struge so divjali po naši občini. V ponedeljek je lil ves dan dež. Vodovje je naraščalo. Njive ob reki in ob potokih so grozno trpele, neusmiljena voda je odnašala zemljo, koruzo in druge poljske pridelke. Po vseh poteh, po vseh cestah je drla voda in jemala s seboj vse, kar je mogla odnesti. Polja ob Vipavi so bila poplavljeni. Mlinarji Stibilju je vdrila voda v vežo in mu odnesla vse deske. V hišah okrog Vipave je bilo nenadoma vode precej na visoko in po noči so morali naši občinarji reševati živino, da se ni utopila v vodi. Stari Renčani se komaj spominjajo, da bi Vipava izstopila tako visoko in drla čez most pri vhodu v občino. To pot je tekla visoko nad mostom. Korijera se je v ponedeljek zvečer ustavila v Bukovici v cestnem jarku in se rešila komaj v sredo zjutraj. Hvala Bogu, da je začela v torek vode upadati; če bi bilo trajalo neurje le še par ur, bi bila nepregledna katastrofa neizogibna. Toča od nedelje na ponedeljek je napravila precej škode; radi bojazni, da se zgodi še kaj hujskega in radi česar bi znalo grozje gniti, so se nekateri lotili kar trgati. Če bi ne bilo tega neurja, bi imeli pri nas srednjo letino, in tudi vinska kapljica je kazala izbornu. Razen škode na njivah, cestah in poteh, ki je seveda velika in se bo znala komaj čez čas točno določiti, ne zaznamujemo v naši občini nobene druge škode, posebno ne nobene človeške žrtve. Pri Merljakih sta se v neki hiši zadušila krava in prašiček.

PRVAČINA

Vse polje poplavljeno, pridelki uničeni

V nedeljo je pričelo deževati. Sploh je kazalo navadno jesensko vreme. Ob 9. uri zvečer se je poprej neznačajno dež spremenil v pravo neurje. Tako je med bliskanjem in grmenjem bilo do jutra. Vipava je narasla in prestopila bregove. Mnogo zemlje je bilo pod vodo, ki je poškodovala uničila otaveno in zelje. Tudi koruze je precej poplavljeni in uničene. Ker je v ponedeljek zjutraj ponehal dež, je voda začela padati. Dan je minil brez večjih na-

živov, rasen par ploč. Ko je solnce večkrat
posiljalo, smo upali na lepo vreme, posebno
večer je bilo skoraj vse jasno, ko začu-
mo zamolklo grmenje in bliskanje od
nepada. Črne mase so se nam bliskale,
sopon je sledil blisku, da je bilo groza.
Zvečer se je ušlo in šlo je nepretrgoma
vse noč. Neopiplana je bila naša žalost ju-
traj, ko smo videli vse naše polje pod vodo.
Škoraj dozorele kornice ni bilo videti ni-
kjer. Tu pa tam je molelo le vršiče iz
vode. Šlihi so se le zdihljali, kaj bo, kaj
bomo jedli? In še ti davki, ta vinski davek,
s tim bomo plačali, ob vse pridemo. Da je
bil strah popolnejši, udari od 7.30 plat
zvona. Vsi zbežani smo krili okrog, misleč,
da gori. Končno smo zvedeli, da se je vsul
plaz semlje na železniško progo v Steskah,
ter da so se s tem nenavadnim znamenjem
spravljali delavci na čiščenje proge. Radi
tega so vozili vlaki samo do Prvate. Pro-
met po cesti je bil tudi ustavljen, ker je
stala voda en meter visoko. Zani-
malo me je, kaj se godi s kmeti (strugari)
pod cesto. Šel sem pozvedovat in jih dobil
vse mokre. Lovili in spravljali so na varno
razne stvari. Povedali so mi, da so se zbu-
dili ob 1.30 po polnoči. Ta čas je bila voda
že pol metra visoko v hiši. Začeli so re-
ševati živino in vse, kar se je še dalo rešiti.
Pavlu Sušmelju so se prav začeli gibati
panji in čebele na vodi, pa so jih še pra-
vočasno rešili. Perutnina razen rac in gosi
se je skoraj vsa zadušila. Posetnikoma
Kozmu in Crnetu je odnesla voda velike
čebre izpred hiše, ki jih je bil pravkar
pripravil za bližnjo trgatve. V gornjem
koncu so bile vse hiše v vodi tri četrt me-
tra visoko. Niti starejši Prvačkovi ne
pomnijo takih poplavl. Poti so tako raz-
arane od vode, da je skoraj nemogoče vo-
ziti več po njih, dokler se ne popravi.
Cutimo, da je bilo grozno tudi po drugih
vseh, kar sklepamo še posebno iz tega,
da nam ni došla še »Edinost«. Vse naš
pridelek in vse naše polje je pod vodo in
vsi naši upi tudi.

VOGRSKO

Nalivi in škoda.

Vogršček je potok, ki izvira v Črničah,
teče skozi Osek in skozi našo občino. Ker
leži njegov tek po večini v naši občini,
nosil tudi njeno ime. Ni nikdar brez vode,
a je hudournik, ki naraste le ob hudem
deževju. V ponedeljek zvečer okrog 10. ure
je bil na prestopih bregove do svojega izliva
v Ljaj, stal je nad ravnino čez dva metra
in lahko rečem, da je v najkrajšem času
narasel za celo štiri metre. Železniški na-
staj je bil v nevarnosti, voda je drla čez
valovi so se že lotili hrastovih tramov in
bati se je bilo, da se zdaj pa zdaj vda nasip.
Hiše, stoječe za nasipom, so bile torej v
največji nevarnosti. Dan pozneje je pa pri-
valil Ljaj, tudi hudournik, svoje ogromno
vodovje in na mah je bil ob izlivu Vogrške
v Ljaj ves vrh pod vodo. Kdor je pogledal
s kakga višjega mesta navdoli, ni videl
daleč okrog sebe nobene zemlje, le temno-
rjav valovi so se prekopicevali po tem
jezeru. A tudi na drugi strani ni bila slika
nič drugačna, kajti tam je divjala Vipava
in poplavljala njive in polja. Vse vode iz
Vogrške, Ljaja in Vipave so se zile v
veliko jezero. Škoda je ogromna. Ceste iz-
prane in razrite tako, da je nemogoče z
vozovi po njih. Pridelki poškodovani, delo-
ma in mestoma uničeni. Ceste so, kakor
čim omenil, popolnoma izprane, zato je
pa nanesla voda ves grušč na rodovitna
polja. Vinogradi so razorani radi močnih
nalivov. Žalostna slika se kaže vse povsod.
Bdina sreča je bila še ta, da nismo imeli
ne človeških ne živalskih žrtve.

RIHEMBERK

Neurje.

Hudournik Branica teče skozi našo ob-
ščino, pri Goveni stopi na naša občinska
tla. V ponedeljek in torek ni bilo spoznati
Branice, tako se je bila spremenila. Na-
rasla je v pravcato reko in napravila v
naši občini obilo škodo. Most, lesen most,
ki je pa služil tudi vozovi, je voda odnesla
pri Čvetrovi. Pod Lasovo je odrgala mlin
in odnesla hišo. Poplavlila je ves svet, od-
našala zemljo, uničila turščico. Pri Saksi-
du se je ujedla zemlja na železniški tir
tako, da ni mogel vlak voziti. Ljudje so
trebili in čistili, da so končno očistili tra-
čnice. Delali so ves dan brez prenehanja.
Istočasno je na drugi strani narasla Vi-
pava in kratkoma odrgala lep kos zem-
lje, travnik, velik kakih 300 m², in štiri
metre globoko. Ta svet je Rebišče in je
last Sv. Martinke podružnice. Dokler ne
bodo naše reke, posebno pa še naši hudo-
urniki, uravnani, se bodo taki prizori po-
navljali pri vsakem večjem nalivu. Res je
bilo zadnje neurje v ponedeljek in torek
nekaka izjema, ki se pripeti komaj vsako
človeško dobo enkrat, toda škoda bi bila
povsod manjša, ako bi se bila pravčasno
posvetila pažnja našim hudournikom, ki
jih imamo na stotine v naši deželi. Škoda,
ki jo je napravila zadnja poveljen pri nas,
se še ne da oceniti.

VIPAVA

Ob splošnem deževju zadnjih dni je na-
rasla tudi Vipava in poplavlila vso srednjo
dolino med Ajdovščino in Vipavo. V trgu
samem je stala voda pol metra visoko in
so ljudje brodili. Korijera ni mogla preko
vode, zato ni imela zveze z Gorico. Voda
je vdrla v vse pritične prostore in napra-
vila ogromno škodo. Pota so razrita in po-
škodovana. Ogromna širna polja od izpod
Krasa do Loga je voda poplavlila. Ogromno
škodo trpe polja in travniki. Prst z njiv
je odnešena ali pa zasuta s peskom. Voda
je lomila drevje in ga prenašala na velike
daljave. V več krajih se je tok zagodil in
je bolj narasel. Drugod zopet je voda izrila
čisto novo strugo in odnesla zemlje na ki-
lometrske daljave.

SEŽANA

Prva vest, da sta bili v Sežani dve hiši
izpodjedani po vodi ter da sta se podiri,
k sreči ne odgovarja resnici. Zadoščenjem
popravljamo to vest,

ZGONIK

Od 11. ure dne 26. in do 4. ure dne 27.
septembra je bilo pri nas strašno. Med
bliskanjem in treskanjem je padal straho-

vit dež. Ljudje so vstajali in gledali, kaj
se godi. Takega naliva ne pomajajo niti
najstarejši ljudje. Voda je vrla v hiše
več gospodinj. Ponekod je narasla 7 cm
na visoko. Glavna vaška ulica je bila vsa
zasuta. Drugi dan smo v glavnem očistili
poti. Toda zvečer, 27. t. j. v ponedeljek, se

je nebo po moči znova razjelo in nad našo
vodo ter vso okolico se je usula še hujša
nevihta. V hipu je bila vsa vaša preplavljena.
Proti ranam jutro je poveljen prenehal
in voda je kmalu otekla.

Škoda na polju je precejšnja.

Sestanek med Mussolinijem in Chamberlainom

na krovu italijanske jahte „Giuliana“ v Livornu

Ameriški diplomatski krogi pripisujejo temu sestanku veliko važnost

LIVORNO, 30. Iz Bastie je priplula
včeraj dopoldne v tukajšnje pristanišče
angleška jahta „Dolphine“. Na njej so
našli angleški zunanji minister
Chamberlain s soprogo, njegov sin in
posebni tajnik. Okoli 13. ure se je
Chamberlain, ki potuje strogo inkogni-
to, izkrcal s svojim spremstvom ter po-
dal v Palace Hotel na obed.

Prihod angleškega zunanjega mini-
stra v Livorno spravljajo v zvezo s
predstoječim sestankom med Chamber-
lainom in Mussolinijem.

LIVORNO, 30. Toliko pričakovani se-
stanek med Chamberlainom in Musso-
linijem se je vršil danes predpoldne v
Livornu, in sicer na dveh jahtah.
Vest, da se bo vršil sestanek med Mus-
solinijem in Chamberlainom v Livornu,
so prejeli krajevne oblasti včeraj zve-
čer. Naznanjeno je bilo tudi, da bo prvi
minister potoval iz Rima v Livorno in-
kognito. Jahta „Giuliana“ je prejela
nalog, da v spremstvu rušilca „Tigre“
tako odpluje v livornsko pristanišče.
Ravnatoko so prejeli varnostne oblasti
natatčna navodila za vzdrževanje reda.
Motorni čolni pristaniškega povelji-
ništva so neprestano krožili okoli an-
gleške jahte „Dolphine“, da se ne vkrca
nanjo nobena nepoklicana oseba.

V spremstvu markiza Paoluccija,
podtajnika on. Grandija in načelnika
tiskovnega urada vladnega predsed-
stva grofa Capasso Torre-ja je Musso-
lini ponoči odpotoval s posebnim vla-
kom iz Rima proti Pisa. Prenočeval je

v vagonu na kolodvoru Vada. Danes
ob 8. zjutraj je vlak nadaljeval vožnjo
ter došel v Livorno točno ob 9. uri. Tu
se je prvi minister vkrca na motorni
čoln, ki ga je prepeljal na jahto „Giuliana“.

Razgovor med Mussolinijem in Cham-
berlainom se je najprej vršil na an-
gleški jahti „Dolphine“. Nato se je na-
gledal na jahti „Giuliana“, na kateri je
on. Mussolini na čast Chamberlainu
priredil svečan obed.

Ministra sta razpravljala o vseh važ-
nih mednarodnih vprašanjih. Seveda je
bilo na dnevnem redu tudi abesinsko in
tangersko vprašanje.

Poučeni krogi zatrjujejo, da na tem
sestanku ni prišlo do nikakih konkretnih
skleptov.

RIM, 30. „Il Piccolo Giornale d'Italia“
je prejel danes od agencije United
Press iz Washingtona naslednji kablo-
gram: Tukajšnji diplomatski krogi pri-
čakujejo z velikim zanimanjem Musso-
lini-Chamberlainov sestanek. Razširje-
no je mnenje, da si skuša Anglija za-
gotoviti podporo Italije spričo formiranja
eventualnega srednjeevropskega bloka.

V razgovoru z urednikom agencije
United Press je neki odlični diplomat
izjavil, da so se odnosi med Anglijo
in Francijo od sklenitve versailleske
pogodbe pa do danes močno zrahljali.
Logično je, da se Anglija radi tega na-
slanja na Italijo, katero amatra poleg
Francije za največjo silo na evropskem
kontinentu.

Povrutek kralja Aleksandra

na Bled

BLED, 30. (Izv.) Danes ob 8.35 je do-
šel dvorni vlak na postajo Lesce. Z
njim so prišli kralj Aleksander, kral-
jica Marija, prestolonaslednik Peter,
spremljala pa sta jih knez Arzen in
knez Pavle. Zadnja pa sta nadaljevala
pot do svojega gradu Sv. Janeza ob Bo-
hinjskem jezeru. Danes dopoldne je St.
Radič telefonično prošil za avdienco
pri kralju. Kralj Aleksander se je zelo
zanimal za usodne nesreče in posledice
minulih vremenskih nesreč in poplavl,
in namerava osebno posetiti prizadete
kraje.

BEOGRAD, 30. (Izv.) Prihod kralja
Aleksandra v domovino je povzročil ne-
koliko živahnih političnih gibanj.
Največ se je govorilo o predstoječem
popotovanju min. predsednika Uru-
niča na Bled, da poroča kralju o pri-
hodu čehoslovških parlamentarev.
Kot izgleda, se bo kralj povrnil v Beo-
grad, da v prestolnici sprejme čehoslo-
vaške parlamentarce. V narodni skup-
ščini se vrše priprave za dostojanstven
sprejem. Vsalet tega je tudi politični
položaj postal mnogo mirnejši. Radičevi
izpadi na ministre v „Domu“ so vsled
tega ostali brez protesta. Z ozirom na
oster Radičev napad na ministra za so-
cijalno politiko Simonovića glede sta-
novanjskega zakona, je minister izjavil,
da mora vlada skrbeti za obe strani,
toliko za hišne lastnike kot za stano-
vanjake najemnike. Radič pa je z go-
tovo tendenco nastopil le v prid najem-
nikov. Vprašanje ministra Nikića je
ostalo odprto, ustvarja pa se v tem po-
gledu mnogo kombinacij.

Stanje poplav v Sloveniji

LJUBLJANA, 30. (Izv.) Voda zadnjih
poplav pada. V ostalem je položaj nek-
premenjen.

Jugoslavija in Madžarska

BEOGRAD, 30. (Izv.) Inozemski listi
prinašajo vest, da je sklenila jugoslo-
venska vlada storiti vse potrebne ko-
rake za sporazum z Ogrsko. Madžar-
ski bo dala svobodno ceno v Splitu, kakor
hitro se bo dogradila železniška zveza
med jugoslovensko prestolico in Spli-
tom. Vse to naj bi bilo v zvezi z zbol-
šanjem položaja jugoslovenske države
napram Italiji.

Vladna kriza na Grškem

Državnozborna volitve se bodo vršile
7. novembra.

ATENE, 30. Uradno sporočilo pravi, da je
predsednik republike pozval k sebi načel-
nika vlade, kateremu je izjavil, da ne
sprejema demisije, ki mu jo je bila predlo-
žila vlada. Ker mu je bila na tak način
obnovljena zaupnica s strani predsednika
republike, bo kabinet še ostal na svojem
mestu. Iz vlade bosta izstopila samo dva
ministra, ker se hoteta udeležiti volilnega
boja.

Sporočilo pravi, da se bodo državnozbor-
ne volitve vršile 7. novembra na podlagi
proporcionalnega sistema.

Kakor znano, je ministrski predsednik
Kondilis t. dni sklical sestanek vseh vo-
diteljev političnih skupin, da se pomenijo
o predstoječih državnozbornih volitvah.
Na tem sestanku pa ni moglo priti do
sporazuma, kajti pregledbo so strankar-
ske strasti, ki ločijo posamezne politične
skupine na Grškem. Kondilis, ki je prej
sporočil javnosti, da se ne bo več zani-
mal za politiko in da bo ostal v vladi samo do

razpisa državnoborskih volitev, je storil
še korak naprej: podal je demisijo. Z njim
je seveda odstopila celokupna vlada. Kon-
dilis se je bil odločil za ta korak, ker je
uvidel, da ne more priti do sporazuma
glede načina, kako naj se izpeljejo pre-
dstoječe volitve. Kakor javlja uradni komu-
nik, katerega vsebina je zgoraj navedena,
Konduriotis, predsednik republike, ni ho-
tel sprejeti demisije.

Krvav incident v nemškem zasedenem
ozemlju

Župan mesta Gernersheim in fran-
coska okupacija

BERLIN, 30. V Gernersheimu je pri-
šlo t. dni do krvavih incidentov. Mesto
spada v oni del nemškega ozemlja, ki
je zasedeno po francoskih četah. Pred-
včerajšnjim so nemški nacionalisti —
tako zatrjujejo Francozi — napadli ne-
kega francoskega častnika. Mož se je
branil s revolverjem ter je pri tem ra-
nil par oseb.

Wolfen urad sporoča sedaj, da je žu-
pan mesta Gernersheim poslal Društvo
narodov ter nemški in bavorski vladi
spomenico, v kateri našteva hude te-
žave, ki jih ima mesto radi francoskih
zasedbenih čet. Župan zahteva, da se
nemudoma imenuje posebna komisija,
ki naj preišče zadnje dogodke. Zahteva
pa tudi, da se takoj odstranijo iz mesta
vse tuje okupacijske čete.

PARIZ, 30. „Petit Parisien“ piše, da
so nemški nacionalisti v Gernershei-
mu že večkrat izizzivali francosko vo-
jaštvo. Tudi zadnje incidente je povzro-
čilo izizzvanje z nemške strani. List
domneva, da so nacionalisti izzzvali ta
incident zato, ker bi hoteli preprečiti
nadaljevanje pogajanj za zvezo med
Francijo in Nemčijo.

Dnevne vesti

Na pomoč!

Pod pretrpanim vtiskom poročil o
strašnem opustošenju, ki ga je povzro-
čila vremenska katastrofa po naših kra-
jih, je izročil poslanec dr. Wilian na-
šemu upravitelstvu znesek 1000 lir kot
svoj osebni prispevek k akciji za pomoč
ožkodovanemu po poplavi in v znak de-
janskega sočustvovanja s tako težko
začetim prebivalstvom, kateremu je za-
držan izraziti ga na krajih nesreče.

Nesreča, o kateri objavljamo danes
prebivalstvo obilne pozornosti, je tako
ogromna, da je potrebna nujna po-
moč. Nekateri kraji so bili popolnoma
opustošeni, uničena številna gospodar-
stva. Nesreča, nepopisna nesreča je do-
lejča prebivalstvo tik pred zimo, ki
pred njim je razjarjen element ugra-
bil premagani družinam živino, živeč,
razrušil jim stanovanja. Le golo živ-
ljenje se moglo mnogi rešiti. Nesreča,
neopisljiva in neopisljiva, ni udarila
je prišel v hipu, ko ga ne more popraviti
ne pridnost na vtrajnost nesrečnih
ožkodovancev. Niti se zima, nova bor-
ba za prihodnje prebivalstvo s ne-
prosno naravo. Pomankanje, beda, trp-
ljenje, morda glad bo ogrožal množico
družin, ki ji je nevidna kato-
strofa prekršila dal vodo in eni sami
noči vse trud celotnega truda in psi-
dosti znanega poglavlja in njenih čla-
nov.

Potrebna bo pomoč, hitra, nagla po-
moč. Vse naše ljudstvo, vsi naši kraji,
ki so bili manj prizadeti, vse naše go-

spedarske in druge ustanove, z eno bo-
sado vsi si moramo takorekoč tudi od
ust odtrgati, da prisločimo na pomoč
najbolj udeleženi državljanom in gospe-
darstvom po prizadetih krajih.

O tozadovolni akciji, ki se pripravja,
bomo obveščili javnost čim prej. Člo-
voljubnost in usmiljenost ter sočutje
sprbjo nesrečo so lastnosti — čika na-
lega ljudstva in vsi naši kraji se bodo
z enozadovolno poštenostjo odzvali po-
ziva: na pomoč!

Trst brez vode

Včeraj popoldne je ostal Trst nenadoma
— vsaj za prebivalstvo nenadoma — brez
vode. Presenečene gospodinj in služkinje
so bile v hudi zadregi. Le tu pa tam je iz
kake pumpe skopo curjalo. Okoli takih
vodnjakov je bila dolga vrsta žensk, ki so
takale, da jim službovajo stražniki dovolj
zaporedno pristop k pumpi. Obšinska upra-
va je izdala popoldne obvestilo, da je zad-
nje neurje pokvarilo brojni vodovod.
Včeraj zjutraj je radi usadov počila ena
glavni cevi. Bile so odrejene hitro po-
trebne popravke, ki bodo popravljene tekom
današnjega dopoldneva, tako da bo po-
poldne voda zopet tekla. Stara glavna
vodna napeljava, ki je bila tudi pokvar-
jena, pa se bo mogla popraviti šele v ne-
koliko dneh. Zato bo v višje ležečih krajih
mesta do tedaj pomanjkanje vode. Obšins-
ka uprava bo dovažala v one dele mesta
vodo na posebnih vozovih — vodnjakih.

SPORT

S. D. ADRIA

Danes običajni članski sestanek. Dnevni red se-
stanka izredno važen, zato naj nikče ne manjka!
Posebno so važbene hazenašice in njih g. trener
v svrhu važnih posvetovanj.
V nedeljo naj bodo člani in prijatelji društva ob
sedmi uri zjutraj na igrišču via Calvola. Poleg te-
meljitnega „iztrživanja“ „smučolev“, jih čaka na
igrišču prijetno iznenadenje v obliki „barjele“. Upa-
mo, da se vidimo na igrišču vsi, ki smo dobre
volje!

Iz tržaškega življenja

Norlica brigadirja Lanzhlotta

padla v roke pravici.

Našim čitateljem je gotovo še ostal v ži-
vem spominu krvav dogodek, ki se je od-
igral v nedeljo zvečer, dne 22. avgusta t. l.,
v neki gostilni v ulici Rigutti. Kakor zna-
mo, so prišli v omenjeno gostilno trije mla-
denč, brata Anton in Albina Stemberger
ter neki gošec na harmoniki, Vatrovaz po
imenu. Vsi trije so bili močno vinjeni in
so začeli razgrajati. Posebno brata Stem-
berger sta rjavela, da je bilo strah. Kr-
mar ju je tedaj opozoril, naj mirujeta. To
ju je pa tako razkatičilo, da sta začela raz-
bijati gostilniško opremo, končno sta se pa
še spravila na ljudi in pri tej priliki umo-
rila nesrečnega brigadirja Lanzhlotta, če-
ranila se par drugih oseb. Takoj po slo-
činskem delu sta jo pobrisala in od tedaj
dalje ni bilo o njih ni duha ne sluha.
Policijski aparat si je močno prizadeval,
da bi prišel krutima zločincema kmalu na
sled. In res, včeraj zjutraj, po enem me-
secu, sta vendar oba hudodelca padla v
roke pravici.

Nekaterim izvešbanim policistom se je
posrečilo dognati, da je imel Anton Stem-
berger znanje z neko Marijo Sibernig, ro-
ro 29 let. Zenska je bila za časa v z-
aprti radi tatvine. Pred par dnevi je rav-
no prestala kazen in je bila izpuščena na
svobodo. Od tedaj dalje je pa imela v se-
stavi vse polno policistov, ki so jo vso noč
pazili — po dnevu in po noči — in tako
njeno stopinjo. Tako so imeli predsojno
stanovanje v ulici Petronio a precejšnjo
culo pod pazduho. Šli so lepo previdno za
njo do gozdiča v Rocolu. Tam ji je prišel
naproti neki mož, katerega so pa policisti
kljub temi spoznali za Antona Stember-
gerja, in oba sta šla potem dalje, dokler
nista stopila v neko tamonjko staro, napol
podrito hišo. Policisti so potem še poklicali

pomoč in dobro obkolili bajto. Vse tri bi
lahko je takoj polovili, a radi teme in pre-
vidnosti so čakali do jutra.

Zjutraj okoli 5. ure so vsi trije lepo vstali
in Albina je šel pogledat na okno, ker je
baje stluti, da mu slaba prede. Ko je za-
gledal policiste, ki so že kar mrigoleli, ni
izgubil poguma, temveč je potegnil iz
pasa revolver ter začel streljati. Tedaj so
je šele začel pravi boj. Švigale so krog
kot v vojski. Pri tem sta bila ranjena, in
sicer lahko, Anton Stemberger in neki
orožnik. Ko sta videla Stembergerja in
Sibernigova, da ni več nikakega rošitva, so se
podali, in policisti so jih vklenili ter od-
vedli v zapor.

Vest, da sta nevarna zločince padla v
roke pravici, je prebivalstvo sprejelo z ve-
likim zadoščenjem.

Še o tatvini pri tvrčki Truden.
Včeraj je bilo izpuščenih več uslužben-
cev, ker se je dognalo, da niso imeli ni-
skupnega s stvarjo. Pridržana sta bila
edino dva. Preiskave se nadaljujejo.

BORNA POROČILA

Trst, dne 30. septembra 1926.

Amsterdam 1040, Belgija 71, Francija
76, London 128.50, New York 26.40, Španija
400, Švica 510, Atene 31.50, Berlin 625, Bu-
karest 18.50, Praga 78.50, Ogrska 0.395,
Dunaj 370, Zagreb 48.90.

Uradna cena zlata (29. 9.) 506.44.

Vojnoškodninske obveznice 65.25.

Ob priliki 50-letnice naše predrage mame

Helene Milč roj. Žigon

izrazimo ji najiskrejšo hvalčnost v nadi
ohranili jo še mnogo let.

Brzo, Zvonko, Dušan, Danilo, Slavko, Aleksander,
Marica, Zlatka, Milka por. Dunievic, prof. ing.
Ladi Dunievic.

1014

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in

prevodi v vseh jezikih. (1513)

VEČ ČEVLJARSKIH pomočnikov sprejme takoj
Stancić, Hergelje.

KROJAŠKI pomočnik, z diplomom, dobro iz-
učen, išče službe. Naslov pove upravn-
ištvu. (1509)

URARSKI pomočnik se sprejme takoj. Dobi hra-
no, stanovanje in plačo po sposobnosti. Naslov pri
upravništvu. 1438

HIŠNA, večja živanja in vseh hišnih del, išče
službe. Naslov pri upravništvu. 1507

ABSOLVENTKA mariborske trgovske šole, večja
slovenskega, srbohrvatskega, italijanskega in za-
dostno nemškega jezika, slovegrajanje in stroje-
pisja išče primerne službe. Ponudbe pod „Absol-
ventka“ na upravništvu „Edinosti“. 1503

PRENI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu ka-
lju in bronhialnim afekcijam. Steklentza za od-
rasle L. 7.50, za otroke L. 5.—. Dobjava se samo v
lekarni Castelanovich, Trst, Via Giuliana 42. 1481

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Madon-
nina 10. II. 1501

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori
slovensko, slavoce, Via Giulia 29. Telefon 33-19. 1517

ZAHVALA

Ob priliki velike izgube našega nepre-
nega očeta, deda, soproga, brata in tasta

Antona Ražem

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem
in znancom za številne izrazitve so-
ljalja in tolažbe.

Pula-Zagreb-Bazovica, 30. sept. 1926.

DRUŠTVO RAŽEM.

ZAHVALA

Podpisana izreka tem potom najiskrejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem, ki so na katerikoli način dali izrazu svojemu sočustvovanju ob neizdostljivosti izgubi
soproga in očeta

IVANA

Predvsem se zahvaljuje pred. duhovščini dekanske občine, pevskemu in godbenemu dru-
stvu in darovalcem vencev in cvetja.

DEKANI, 27. septembra 1926.

(1015)

Družina Grižon.

Manufakturna trgovina

MERY KIRSCHNER

Campo S. Giacomo 7 in začasno v

VIA DELLA SCUOLA NUOVAŠT. 17

naznanja cenjenim odjemalcem, da je kupila v velikih skladiščih